

Modernare lantmäterisammanträden

Sammanfattning

I betänkandet behandlar riksdagen regeringens proposition 2014/15:73 Modernare lantmäterisammanträden.

Propositionen innehåller förslag till ändringar i fastighetsbildningslagen. Ändringarna innebär att det ska bli möjligt att använda modern kommunikationsteknik i förrättningssammanträden vid en lantmäterimyndighet. Sakägare och andra ska kunna delta i ett förrättningssammanträde exempelvis per telefon eller genom videokonferens under samma förutsättningar som gäller vid domstol. Förslaget syftar till att förenkla och effektivisera lantmäterimyndigheternas handläggning. Detta leder till lägre kostnader och minskade olägenheter både för myndigheterna och för dem som berörs av en förrättning.

I propositionen föreslås också förtydliganden i jordabalken när det gäller möjligheten att använda modern kommunikationsteknik i vissa sammanträden vid inskrivningsmyndigheten.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2015.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Modernare lantmäterisammanträden5

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag6

 Propositionen6

Bilaga 2

Regeringens lagförslag7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Modernare lantmäterisammanträden

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i jordabalken,
2. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:73 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 21 maj 2015

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Ewa Thalén Finné (M), Hillevi Larsson (S), Jessika Roswall (M), Lars Eriksson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (FP), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S) och Jimmy Ståhl (SD).

Redogörelse för ärendet

Lantmäteriet gav i juni 2014 in en promemoria om modernare sammanträdesformer vid lantmäteriförrättningar m.m. till Justitiedepartementet. Promemorian har remissbehandlats.

Lagrådet har yttrat sig över lagförslagen.

Propositionens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslagen i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Modernare lantmäterisammanträden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen

I propositionen föreslås ändringar i fastighetsbildningslagen. Ändringarna innebär att sakägare och andra ska få möjlighet att delta i ett förrättnings-sammanträde genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller för sammanträden i domstol enligt rättegångsbalken.

Vidare föreslås förtydliganden i jordabalken när det gäller möjligheten att använda modern kommunikationsteknik i vissa sammanträden vid inskrivningsmyndigheten. Det ska av lagtexten framgå att sökanden och andra får delta i ett sammanträde inför inskrivningsmyndigheten genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller för sammanträden i domstol enligt rättegångsbalken.

Regeringen gör bedömningen att möjligheten att använda ljud- och bildteknik i förrättnings-sammanträden vid lantmäterimyndigheterna leder till en effektivare handläggning av ärendena. Detsamma gäller för inskrivnings-verksamheten. Användningen av ljud- och bildteknik medför även positiva effekter för de enskilda i form av lägre kostnader och minskade olägenheter. Förslagen medför inte några kostnadsökningar för Lantmäteriet eller för de kommunala lantmäterimyndigheterna.

Lagändringarna är avsedda att träda i kraft den 1 juli 2015.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta de framlagda lagförslagen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:73 Modernare lantmäterisammanträden:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jordabalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 14 och 16 §§ och 20 kap. 11 § jordabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

14 §²

Om det är nödvändigt för utredningen, får inskrivningsmyndigheten besluta om uppskov i ett ärende till en viss senare inskrivningsdag. Detsamma gäller om en ansökan inte innehåller de uppgifter som anges i 11 § och ansökan på grund av detta inte kan tas upp till prövning utan väsentlig olägenhet.

Om uppskov beslutas enligt första stycket, får sökanden föreläggas att ge in den utredning eller de uppgifter som behövs. I fall som avses i 16 § får sökanden även föreläggas att infinna sig personligen eller genom ombud till ett sammanträde. I föreläggandet får inskrivningsmyndigheten föreskriva vite. Följer sökanden inte föreläggandet, får ansökan avvisas. En upplysning om detta skall tas in i föreläggandet.

Om uppskov beslutas enligt första stycket, får sökanden föreläggas att ge in den utredning eller de uppgifter som behövs. I fall som avses i 16 § får sökanden även kallas till ett sammanträde. I fråga om ett sådant sammanträde gäller 16 § andra stycket.

16 §³

Om det på grund av någon särskild omständighet finns anledning att anta att det förvärv som sökanden åberopar är ogiltigt eller inte kan göras gällande eller att den sökta åtgärden på annat sätt skulle kränka någon annans rätt, ska inskrivningsmyndigheten ge den vars rätt berörs tillfälle att yttra sig skriftligen. I samband med detta får även sökanden eller någon annan ges tillfälle att yttra sig skriftligen.

Om det behövs, ska inskrivningsmyndigheten hålla ett sammanträde. Inskrivningsmyndigheten får förelägga sökanden eller någon annan som ska yttra sig att inställa

Om det behövs, ska inskrivningsmyndigheten hålla ett sammanträde. Inskrivningsmyndigheten får förelägga sökanden eller någon annan som ska yttra sig att inställa

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

² Senaste lydelse 2000:226.

³ Senaste lydelse 2008:153.

sig personligen eller genom ombud. Föreläggandet får förenas med vite. Om sökanden inte följer föreläggandet, får ansökan avvisas. Om någon annan än sökanden inte följer föreläggandet, får ärendet ändå avgöras. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om följden av att föreläggandet inte följs. Protokoll ska föras över vad som kommer fram vid sammanträdet.

Om inskrivningsmyndigheten finner att det råder tvist om sökandens rätt, får myndigheten förelägga sökanden att inom viss tid väcka talan vid domstol. Följer sökanden inte föreläggandet, får inskrivningsmyndigheten avvisa ansökan. En upplysning om detta ska tas in i föreläggandet.

sig personligen eller genom ombud. Föreläggandet får förenas med vite. Om sökanden inte följer föreläggandet, får ansökan avvisas. Om någon annan än sökanden inte följer föreläggandet, får ärendet ändå avgöras. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om följden av att föreläggandet inte följs. Sökanden och andra som ska delta i sammanträdet får göra det genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller enligt 5 kap. 10 § rättegångsbalken. Protokoll ska föras över det som kommer fram vid sammanträdet.

Om inskrivningsmyndigheten anser att det råder tvist om sökandens rätt, får myndigheten förelägga sökanden att inom viss tid väcka talan vid domstol. Om sökanden inte följer föreläggandet, får inskrivningsmyndigheten avvisa ansökan. En upplysning om detta ska tas in i föreläggandet.

20 kap.

11 §⁴

Till lagfartssammanträde skall inskrivningsmyndigheten kalla sökanden och annan som ärendet kan antagas angå. Inskrivningsmyndigheten kan vid vite förelägga sökanden eller annan att infinna sig personligen eller genom ombud. Sammanträde får hållas även om sökanden eller annan som kallats uteblir.

Sammanträdet kungöres i ortstidning och i första numret för ett kvartal av Post- och Inrikes

Till ett lagfartssammanträde ska inskrivningsmyndigheten kalla sökanden och andra som ärendet kan antas gälla. Inskrivningsmyndigheten får vid vite förelägga sökanden eller andra att infinna sig personligen eller genom ombud. Sökanden och andra som ska delta i sammanträdet får göra det genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller enligt 5 kap. 10 § rättegångsbalken. Sammanträdet får hållas även om sökanden eller någon annan som kallats uteblir.

Sammanträdet ska kungöras i ortstidning och i Post- och Inrikes Tidningar. Kungörelsen ska inne-

⁴ Senaste lydelse 1977:662.

Tidningar. Kungörelsen *skall* innehålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning *ävensom* erinran om att sammanträdet syftar till att *vinna utredning angående* äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av *vad* som *framkommer* vid sammanträdet.

Sammanträdet *skall utsättas till sådan tid* att minst tre månader *kommer att förflyta* mellan kungörandet och dagen för sammanträdet.

hålla uppgift om sökandens namn och adress samt fastighetens beteckning. *Kungörelsen ska även innehålla en upplysning* om att sammanträdet syftar till att *utreda* äganderätten till fastigheten och att lagfart på denna kan komma att meddelas med stöd av *det* som *kommer fram* vid sammanträdet.

Sammanträdet *ska sättas ut så* att *det går* minst tre månader mellan kungörandet och dagen för sammanträdet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

2 Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Häriigenom föreskrivs att 4 kap. 14 § fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap. 14 §²

Vid förrättning *skall* lantmäterimyndigheten hålla sammanträde med sakägarna.

Sammanträde behövs inte, om det inte *förekommer* några motstridande intressen mellan sakägarna i ärendet och det inte heller finns några hinder mot den sökta fastighetsbildningen. Om ansökan *skall* avvisas eller det är uppenbart att fastighetsbildningen inte kan tillåtas, *är* sammanträde *inte heller behövligt*.

Vid sammanträde *skall* lantmäterimyndigheten redogöra för *ansökningen samt* klargöra innebörden av vidtagna och planerade åtgärder. Sakägare och *annan*, som enligt särskild föreskrift *skall* underrättas om sammanträdet, *skall* få tillfälle att yttra sig och *förelbringa* utredning i frågor som behandlas vid sammanträdet.

Sammanträde *skall* hållas i anslutning till den eller de berörda fastigheterna, om det inte utan olägenhet kan hållas på annat ställe.

Vid *en* förrättning *ska* lantmäterimyndigheten hålla sammanträde med sakägarna.

Något sammanträde behövs inte om det inte *finns* några motstridande intressen mellan sakägarna i ärendet och det inte heller finns några hinder mot den sökta fastighetsbildningen. Om ansökan *ska* avvisas eller det är uppenbart att fastighetsbildningen inte kan tillåtas, *behövs det inte heller något* sammanträde.

Vid *ett* sammanträde *ska* lantmäterimyndigheten redogöra för *ansökan och* klargöra innebörden av vidtagna och planerade åtgärder. Sakägare och *andra* som enligt särskild föreskrift *ska* underrättas om sammanträdet *ska* få tillfälle att yttra sig och *lägga fram* utredning i frågor som behandlas vid sammanträdet.

Sammanträdet *ska* hållas i anslutning till den eller de berörda fastigheterna, om det inte utan olägenhet kan hållas på *något* annat ställe. *Sakägare och andra som ska delta i sammanträdet får göra det genom ljudöverföring eller ljud- och bildöverföring under samma förutsättningar som gäller enligt 5 kap. 10 § rättegångsbalken.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 2003:628.